

Správa o slovenskom knižnom trhu 2015

Máj 2016

Obsah

1. Štruktúra knižnej produkcie v roku 2014	3
2. Predaj kníh v roku 2015.....	7
3. DPH v roku 2015.....	9
4. Slovenskí vydavatelia v roku 2014.....	3
5. Knižný veľkoobchod	4
6. Knižný maloobchod.....	6
7. Elektronické knihy.....	8
8. Priama štátna podpora literatúry.....	9
9. Knižné periodiká a internetové knižné projekty	11
10. Možnosti vzdelávania v kníhkupeckom obore	14
11. Knižnice v SR.....	15
12. Knižné veľtrhy.....	16
13. Kampane a projekty propagujúce čítanie	17

1. Štruktúra knižnej produkcie v roku 2014

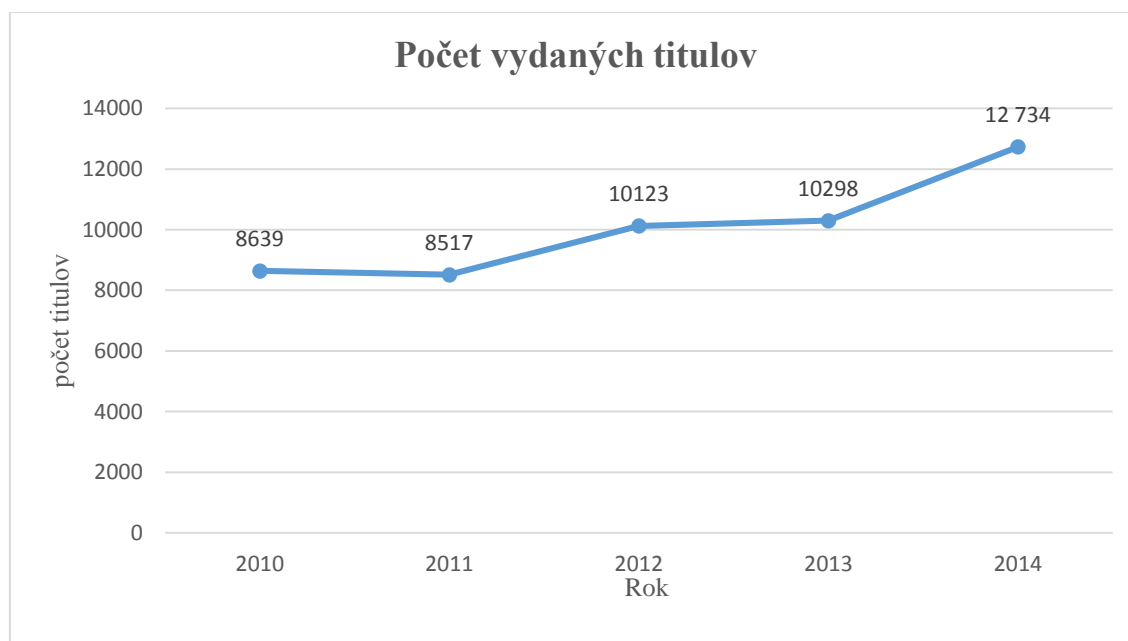
Charakter štatistických dát

Štatistické dáta o veľkosti a štruktúre produkcie slovenských kníh vychádzajú zo štatistického zisťovania v gescii Ministerstva kultúry SR. Prostredníctvom štatistického zisťovania boli získané údaje o počte vydaných neperiodických publikácií v členení podľa tematických skupín, formy a nákladu vydania. Osobitne boli za vydané neperiodické publikácie získané údaje o jazyku vydania a jazykoch, z ktorých boli vydané publikácie preložené.

Spravodajskými jednotkami štatistického zisťovania za oblasť vydávania neperiodických publikácií sú vydavateľstvá pôsobiace na slovenskom trhu, ale napr. aj štátne inštitúcie, obce, mimovládne organizácie a fyzické osoby, ktoré v príslušnom roku vydali neperiodické publikácie. V roku 2014 bolo oslovených 1 635 subjektov, z ktorých súčinnosť v štatistickom zisťovaní postupným urgovaním poskytlo 100 % (v roku 2013 to bolo 80,19 %).

Počet vydaných titulov

V roku 2014 bolo vydaných 12 734 titulov neperiodických publikácií (vrátane elektronických dokumentov v počte 3 507), z ktorých bolo 10 389 kníh a 2 345 brožúr. Z uvedeného celkového počtu vydaných publikácií prvé vydanie predstavuje 11 027 titulov (9 014 kníh a 2 013 brožúr).

Cudzojazyčné tituly a preklady

V roku 2014 bolo v štátnom jazyku vydaných 11 058 titulov neperiodických publikácií (8 565 pôvodná tvorba + 2 493 prekladov do slovenčiny). Z jazykov národnostných menšín bolo vydaných v maďarskom jazyku 344 titulov, v českom 104 titulov, v nemeckom 61 titulov a v ruskom 29. Z iných jazykov to bol predovšetkým anglický jazyk, v ktorom bolo vydaných 605 titulov neperiodických publikácií. Viacjazyčných titulov bolo vydaných 407.

Tituly podľa jazyka vydania		
štátny jazyk	slovenčina	11 058
jazyk národnostných menšín	maďarský	344
	český	104
	nemecký	61
	ruský	29
	iný	23
	ukrajinský	18
	rusínsky	16
	poľský	14
iné jazyky	anglický	605
	viacjazyčné	407

Ako preklad z iného jazyka bolo vydaných 2 467 neperiodických publikácií, čo predstavuje 19,4% z celkovej produkcie. Najpočetnejšie boli zastúpené preklady z anglického jazyka – 1 431 titulov, nemeckého – 225, českého – 190, talianskeho – 94, ruského – 60 a francúzskeho jazyka – 90 titulov.

Preklady do štátneho jazyka			
Jazyk	2014	t. j.	2010 – 2013
anglický	1431	58,0%	56,7%
český	190	7,7%	10,7%
francúzsky	90	3,6%	4,1%
maďarský	102	4,1%	1,8%
nemecký	225	9,1%	9,2%
poľský	46	1,9%	2,4%
ruský	60	2,4%	3,0%
španielsky	38	1,5%	1,8%
taliánsky	94	3,8%	3,0%
nórsky	42	1,7%	0,8%
portugalský	14	0,6%	0,8%
švédsky	26	1,1%	1,3%
ostatné	109	4,4%	4,4%

Tematické spektrum

Podľa tematických skupín za rok 2014 majú prevahu tieto skupiny:

- Literárne texty (beletria) – spolu 2 688 titulov
- Školstvo, pedagogika, voľný čas – spolu 2 291 titulov
- Všeobecné – spolu 1 502 titulov
- História, životopisy – spolu 627 titulov
- Náboženstvo, teológia – spolu 574 titulov
- Priemysel, technológia, stavebníctvo, obchod a remeslá – spolu 470 titulov
- Lekárske vedy, zdravotníctvo – spolu 455 titulov
- Prírodné vedy – spolu 446 titulov
- Filológia, jazyky, jazykoveda – spolu 422 titulov
- Právo, verejná správa, sociálne zabezpečenie a sociálna starostlivosť, poisťovníctvo – spolu 414 titulov
- Filozofia, psychológia – spolu 376 titulov
- Sochárstvo, výtvarné umenie, grafika, fotografia – spolu 358 titulov
- Politika, ekonómia – spolu 348 titulov

Beletria predstavuje 21,1% zo všetkých vydaných titulov v roku 2014. V tomto roku prudko stúplo zastúpenie školských a pedagogických publikácií. Z dlhodobého hľadiska môžeme hovoriť o poklese zastúpenia politických a ekonomických publikácií, publikácií zaoberajúcich sa prírodnými vedami a tiež teologických či jazykovedných publikácií.

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Beletria	15,5%	19,0%	22,4%	23,7%	21,1%
Školstvo, pedagogika, voľný čas	8,5%	8,1%	7,1%	8,2%	18,0%
Všeobecné	12,3%	11,6%	11,8%	10,4%	11,8%
História, životopisy	5,5%	4,7%	5,1%	4,3%	4,9%
Náboženstvo, teológia	5,1%	5,2%	5,3%	4,8%	4,5%
Priemysel, technológia, stavebníctvo, obchod a remeslá	5,9%	5,3%	5,6%	4,1%	3,7%
Lekárske vedy, zdravotníctvo	3,8%	4,0%	3,7%	4,2%	3,6%
Prírodné vedy	5,2%	5,5%	4,8%	4,4%	3,5%
Filológia, jazyky, jazykoveda	4,8%	4,1%	4,6%	3,5%	3,3%
Právo, verejná správa, soc. zabezp. a sociálna starostlivosť, poisťovníctvo	3,9%	3,8%	3,1%	4,4%	3,3%
Filozofia, psychológia	3,0%	2,7%	2,3%	2,6%	3,0%
Sochárstvo, výtvarné umenie, grafika, fotografia	3,0%	2,6%	2,9%	2,1%	2,8%
Politika, ekonómia	5,0%	4,4%	3,2%	3,4%	2,7%

Podľa typológie dokumentov za rok 2014 majú najväčší počet titulov tieto publikácie:

- elektronické dokumenty – 3 507 titulov
- vysokoškolské skriptá a učebnice – 1 211 titulov
- detské knihy – 993 titulov
- oficiálne publikácie – 754 titulov

- školské učebnice (okrem VŠ) – 602 titulov

V roku 2014 sa začali do typológie radiť aj elektronické dokumenty, ktoré predstavujú až 27,5% zo všetkých vydaných titulov. Detské knihy predstavujú cca 7,8% zo všetkých titulov (v roku 2013 6,6%), školské učebnice 4,7%, vysokoškolské učebnice 9,5% a oficiálne publikácie 5,9 %. Oproti roku 2013 výrazne klesol podiel vysokoškolských učebníc. V roku 2013 predstavovali tieto publikácie až 14,1% zo všetkých titulov.

2. Predaj kníh v roku 2015

Prvým významným pozitívnym krokom v zisťovaní približného obratu kníhkupeckého trhu na Slovensku je skutočnosť, že takmer všetky oslovené veľké subjekty poskytli pre odhad svoje konkrétne čísla. V praxi to síce neznamená, že tohtoročný odhad bude presný, ale je reálna šanca, že bude možné sledovať v priebehu rokov časový rad dát, ktoré budú v budúcnosti dokumentovať vývoj knižného trhu u nás.

Najväčším kanálom predaja sú aj naďalej nepochybne kamenné kníhkupectvá a kníhkupecké siete. Ak sme pred rokom ich obrat odhadovali na 50-55 miliónov EUR, dnes sa zdá byť istejšie, že je to skôr 55-60 miliónov EUR. Približne polovica tohto obratu sa realizuje prostredníctvom siete Panta Rhei. Ďalšími významnými predajcami sú CBR Martinus, Knihy pre každého a podľa všetkého stále aj sieť Libri. Súčet ostatných cca 150 kamenných kníhkupectiev naďalej hrubo odhadujeme na cca 15 mil. EUR, pričom pozitívnu správou zostáva, že aj naďalej vznikajú aj nové kníhkupectvá, ktoré v menších a stredných mestách poskytujú zákazníkom zodpovedajúci servis.

Internetové kníhkupectvá a internetový predaj vydavateľstiev predstavujú spolu cca 16-18 mil. EUR. Dá sa povedať, že rok 2015 zvýraznil dominanciu spoločnosti Martinus.sk v tomto segmente. Podiel Martinusu na internetovom predaji je dokonca významnejší než podiel Panta Rhei na predaji kamenných kníhkupectiev. Gorila.sk (Beyond Media) si zachovala pozíciu druhého najväčšieho predajcu, na tretie miesto sa podľa všetkého prepracoval internetový obchod pantarhei.sk. Je veľmi ťažké odhadnúť priamy internetový predaj vydavateľstiev odborných a špecializovaných publikácií.

Obrat s učebnicami odhadujeme podobne ako minulý rok na cca 15-18 mil. EUR. Z toho približne polovicu predstavujú učebnice, ktoré financuje štát a poskytuje žiakom bezplatne. Veľká časť zvyšného obratu s učebnicami je realizovaná na pôde vysokých škôl.

Predaj kníh v supermarketových reťazcoch za posledné roky klesal a podľa dostupných údajov to nebolo inak ani v roku 2015. Reťazce dosiahli obrat cca 8-9 mil. EUR. Najväčším predajcom medzi reťazcami podľa všetkého stále je Tesco, nasledované Lidlom a Kauflandom, radikálne klesol alebo sa stratil obrat v sieti Carrefour a do veľkej miery aj Hypernova.

Podarilo sa presnejšie zmapovať obraty realizované prostredníctvom tzv door-to-door spoločností a všetko nasvedčuje tomu, že predstavuje rádovo 7-9 mil. EUR, čiže je približne na úrovni supermarketov.

Doplňkovými formami predaja kníh sú školské čitateľské katalógy (z nich najznámejší je Klub mladých čitateľov vydavateľstva Mladé letá, ale rovnakú formu predaja rozvíja aj viacero ďalších vydavateľstiev), „direct mailing“ (zásielkový predaj na základe zasielaných ponúk – veľkým predajcom je naďalej Reader's Digest pod novou firmou Tarsago, ale tiež viacero odborných vydavateľstiev) a maloobchodný predaj mimo kníhkupectiev (hračkárstva, papiernictvá, kiosky, pošty, benzínové stanice a pod.)

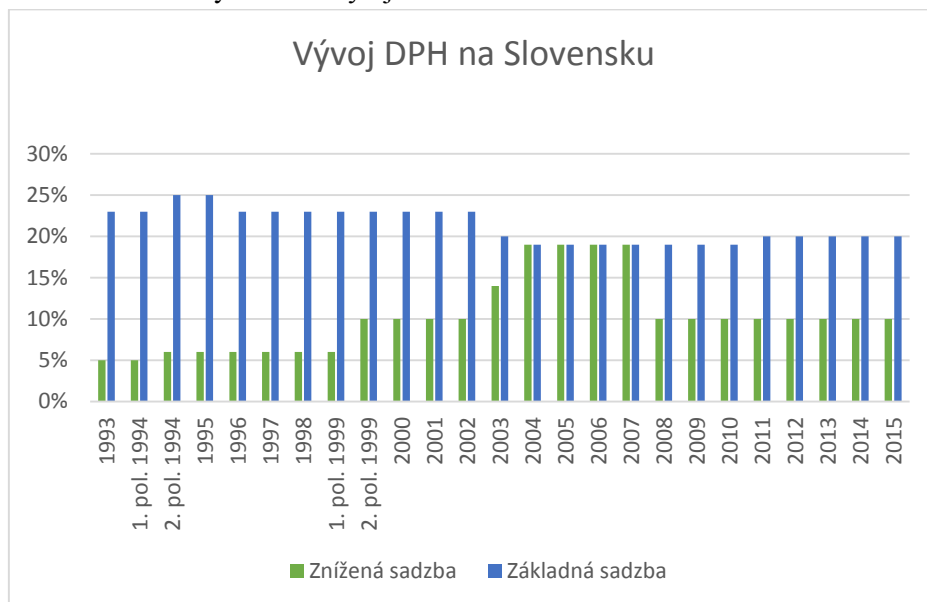
Je aj naďalej veľmi zložitá odhadnúť celkový objem predaja kníh na Slovensku. Sumár čísiel, ktoré sme dostali k dispozícii od najväčších predajcov svedčí skôr o tom, že celkový trh sa mierne zväčšuje, ale ešte stále je suma tvorená z príliš veľkého množstva hrubých odhadov. Zdá sa však byť isté, že dlhodobo hrubo odhadovaný objem knižného trhu na Slovensku vo výške cca 100 mil. EUR je skôr na spodnej hranici reality. Verme, že sa nám v ďalších rokoch bude dariť zhromažďovať ešte väčšie množstvo konkrétnych a presných čísiel, vďaka čomu budeme vedieť presnejšie vyhodnocovať vývoj nášho knižného trhu v čase.

Predajné kanály	Obrat 2014 (v mil. eur)	Obrat 2015 (v mil. eur)
Kníhkupectvá a kníhkupecké siete	50-55	55-60
Internetové kníh- kupectvá	15-18	16-18
Učebnice	15	15-18
Supermarkety	8-10	8-9
Doplnkový pre- daj	2	7-9
Celkový odhad	90-100	101 - 114

3. DPH v roku 2015

Knihy sú v SR od roku 1993 zaradené medzi tovar, na ktorý uplatňuje nižšia hladina DPH (s výnimkou rokov 2004 až 2007).

Obidve hladiny DPH sa vyvíjali od roku 1993 nasledovne:

DPH v Európe v roku 2015

Krajina	knihy	e-knihy
Belgicko	6%	21%
Bulharsko	20%	20%
Česká republika	10%	21%
Dánsko	25%	25%
Estónsko	9%	20%
Fínsko	10%	24%
Francúzsko	5,5%	5,5%
Chorvátsko	5%	25%
Írsko	0%	23%
Taliansko	4%	4%
Cyprus	5%	19%
Litva	9%	21%
Lotyšsko	12%	21%

Luxembursko	3%	17%
Maďarsko	5%	27%
Malta	5%	18%
Nemecko	7%	19%
Holandsko	6%	21%
Poľsko	5%	23%
Portugalsko	6%	23%
Rakúsko	10%	19%
Rumunsko	9%	24%
Grécko	6,5%	23%
Slovensko	10%	20%
Slovinsko	9,5%	22%
Španielsko	4%	21%
Švédsko	6%	25%
Veľká Británia	0%	20%

4. Slovenskí vydavatelia v roku 2014

Údaje o slovenských vydavateľoch sme získali zo štatistického zisťovania Ministerstva kultúry. Medzi vydavateľov patria vydavateľstvá pôsobiace na slovenskom trhu, ale napr. aj štátne inštitúcie, obce, mimovládne organizácie a fyzické osoby, ktoré v príslušnom roku vydali neperiodické publikácie. Podľa týchto údajov vydalo v roku 2014 aspoň jeden titul 1 635 rôznych subjektov.

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet vydavateľov	820	944	1155	1233	1389	1236	1520	1518	1657	1494	1635

Vydavatelia s najväčším počtom vydaných titulov za rok 2014:

Por. číslo	Počet titulov	Názov vydavateľstva
1.	1244	Metodicko-pedagogické centrum, Bratislava
2.	949	Slovenská knižnica pre nevidiacich M. Hrebendu, Levoča
3.	418	Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r.o.
4.	404	IKAR, a. s., Bratislava
5.	327	Technická univerzita, Košice
6.	256	Svojtka & Co., vydavateľstvo, s. r. o., Bratislava
7.	210	SPN – Mladé letá, s. r. o., Bratislava
8.	205	Prešovská univerzita, Prešov
9.	199	Univerzita Komenského - Vydavateľstvo UK, Bratislava
10.	192	Slovenská technická univerzita, Bratislava
11.	191	Univerzita Konštantína Filozofa, Nitra
12.	173	Vydavateľstvo Príroda, s. r. o., Bratislava
13.	167	Univerzita Mateja Bela, Banská Bystrica
14.	158	Trnavská univerzita, Trnava
15.	153	Slovenská poľnohospodárska univerzita, Nitra
16.	131	Žilinská univerzita, Žilina
17.	127	UPJŠ, Košice
18.	126	Vydavateľstvo Fragment, s. r. o., Bratislava
19.	116	Fortuna Libri SK, Bratislava
20.	113	EKONÓM Ekonomická univerzita – Vydavateľstvo, Bratislava
21.	105	Marenčin PT, spol. s r. o., Bratislava
22.	101	Verbum - vydavateľstvo KU, Ružomberok
23.	101	MEA 2000, Nové Zámky
24.	101	Technická univerzita, Zvolen
25.	97	Wolters Kluwer, s.r.o.
26.	89	Univerzita sv. Cyrila a Metoda, Trnava
27.	83	Peter Druska, Bytča
28.	70	Štatistický úrad SR, Bratislava
29.	69	Spolok sv. Vojtecha - VOJTECH, spol. s r.o., Trnava
30.	67	Dobrá kniha Vydavateľstvo, Trnava

5. Knižný veľkoobchod

Knižný veľkoobchod, po otrasoch v rokoch 2012 a 2013 spôsobených zánikom niekoľkých distribučných sietí a čiastočnej stabilizácii v roku 2014, prešiel v uplynulom roku dvoma zásadnými zmenami. Prvou bolo osamostatnenie distribúcie jedného z kľúčových lokálnych vydavateľstiev, Vydavateľstva Slovart, ktoré približne v polovici roka prestalo využívať distribučné spoločnosti a zahájilo zásobovanie celého trhu prostredníctvom vlastnej distribučnej siete. Druhou významnou zmenou bolo ukončenie procesu začleňovania pôvodného vydavateľstva Fragment pod vlastnú distribúciu skupiny Albatros Media.

Výrazne menej dramatický vplyv než sa očakávalo, malo ukončenie činnosti centrálného skladu najväčšej kníhkupeckej maloobchodnej siete Panta Rhei. S tým súvisel avizovaný pokles priamych dodávateľov a presun distribúcie najmä menších vydavateľstiev pod existujúce distribučné siete. Obavy z preferovania jedného z distribútorov sa ukázali ako neopodstatnené a distribúcia do Panta Rhei ostáva naďalej diverzifikovaná v štandardnom konkurenčnom prostredí. Mnohí vydavatelia navyše dodávajú svoje výrobky priamo do kníhkupectiev Panta Rhei, aj keď ich počet poklesol. Priame dodávky viacerých vydavateľstiev sa týkajú aj druhej najväčšej maloobchodnej siete Martinus, naopak drvivá väčšina nezávislých kníhkupcov využíva prevažne distribučné spoločnosti, od ktorých odoberajú široký sortiment.

Distribúcia českých kníh, ktoré naďalej tvoria nezanedbateľný podiel na predaji, nezaznamenala výrazné zmeny, je prevažne zabezpečovaná spoločnosťami Knižný veľkoobchod Pemic, Ikar, Partner Technic a Albatros.

Na slovenskom knižnom trhu operujú nasledujúce knižné distribúcie, zoradené v poradí podľa dostupných údajov o tržbách za veľkoobchodný predaj:

Významné všeobecné distribúcie

Ikar, a.s.

Okrem vlastnej produkcie distribuuje Ikar aj stovky ďalších vydavateľov. Koncom roku 2015 sa pod Ikar včlenilo aj Vydavateľstvo Príroda, ktoré už predtým patrilo medzi najvýznamnejších dodávateľov distribúcie Ikar. Ďalšími kľúčovými vydavateľmi v tomto knižnom veľkoobchode sú Vydavateľstvo Tatran, Slovenský spisovateľ, Egmont, Svojtka, české vydavateľstvá z distribúcie Euromedia Group atď. Veľkoobchod Ikar je výhradným distribútorom pre vydavateľstvá Forza Music, Noxi, Kalligram, Zelený Kocúr. Ikar je aj výhradným dodávateľom pre reťazce Hypernova a Terno.

Knižný veľkoobchod Pemic, s.r.o.

Distribuuje širokú škálu slovenských aj českých vydavateľstiev, vo výhradnej distribúcii má vydavateľstvá Ottovo nakladateľství, Cesty.

Partner Technic, spol. s r.o.

Širokospektrálny knižný veľkoobchod, vo výhradnej distribúcii vydavateľstvá Citadella, Premedia a iné. Zásobuje reťazec Kaufland.

Slovart-Store, spol. s r.o.

Distribúcia orientovaná prednostne na zásobovanie hypermarketov Tesco a Carrefour, vo výhradnej distribúcii Victoria Publishing Slovakia.

Významné distribúcie zamerané primárne na distribúciu vlastných titulov

Albatros Media Slovakia, s.r.o.

V súčasnosti už vyše desať vydavateľských značiek, najmä Albatros, Computer Press, Fragment, Plus, Motto, XYZ, CooBoo a Edícia Českej televízie.

Vydavateľstvo Slovart, spol. s r.o.

Približne od polovice roka 2015 pribudla k dovedajšej distribúcii do najväčších maloobchodných sietí aj distribúcia pre kompletný maloobchodný trh po celom území Slovenska.

Prehľad významných knižných veľkoobchodov a ich tržby v mil. EUR podľa dostupných údajov:

	2015	2014	2013
Ikar, a.s.	12,3	11,5	11,4
Knižný veľkoobchod Pemic, s.r.o. ¹	-	5,9	6,0
Partner Technic, spol. s r.o.	6,0	4,9	4,4
Slovart-Store, spol. s r.o.	3,2	3,1	3,8
Albatros Media Slovakia, s.r.o. ¹	-	2,6	2,7

¹ účtovný rok končí k 30.06. príslušného roka

6. Knižný maloobchod

Kamenné kníhkupectvá

Celkový počet kníhkupectiev je v zásade stabilný na úrovni 270 – 300 prevádzok, no postupne badať trend posilňovania sietí na úkor menších nezávislých kníhkupcov. Najsilnejšie postavenie si udržuje sieť Panta Rhei s takmer 40 predajňami, ktorá v priebehu roku 2015 otvorila tentoraz iba jednu novú prevádzku. Výraznejší nárast počtu prevádzok dosiahla podľa obratu druhá najväčšia sieť Martinus.sk, ktorá počas toho istého roka otvorila až tri nové predajne. Ďalej rástla aj sieť Knihy pre každého, ktorá má do istej miery odlišnú stratégiu fungovania. Početná je aj sieť predajní Libri.

Panta Rhei, s.r.o.

Panta Rhei ostáva naďalej najväčšou kníhkupeckou maloobchodnou sieťou na Slovensku, s predajňami rozloženými po celom území republiky, najmä v nákupných centrách. Predajne sa vyznačujú jednotným typickým dizajnom a mnohé z nich v sebe integrujú aj kaviarne Café Dias. Rok 2015 v porovnaní s predchádzajúcim rokom nebol primárne orientovaný na otváranie nových predajní, dôraz sa kládol na zmenu distribučných kanálov po uzavretí vlastného centrálného skladu. V roku 2015 bola otvorená predajňa iba v nákupnom centre City Arena Trnava v novom dizajne bola otvorená.

Martinus.sk, s.r.o.

Martinus.sk sa od pôvodného internetového kníhkupectva presunul do polohy spájajúcej internetový obchod a významnú sieť kamenných predajní. V roku 2015 zaznamenal pomerne výraznú expanziu, keď behom niekoľkých mesiacov otvoril postupne predajne v Považskej Bystrici, Poprade i Lučenci. Podobne ako v Panta Rhei viaceré predajne zahŕňajú aj vlastnú kaviareň a dodržiavajú sieťový dizajn.

Knihy pre každého s.r.o.

Na rozdiel od Panta Rhei a Martinus.sk sa táto sieť v zvýšenej miere zameriava na predaj lacnejších kníh. Takisto sa postupne rozrastá, v roku 2015 otvorila v nákupnom centre Danubia Bratislava novú predajňu, rovnako aj v Partizánskom. Z geografického hľadiska táto sieť operuje na území celého Slovenska s výnimkou Prešovského a Košického kraja.

Libri, s.r.o.

Sieť Libri sa vzhľadom na vývoj v minulých rokoch potýkala s vlastnou špecifickou situáciou. Počet prevádzok už dramaticky neklesal, ako tomu bolo ešte v predchádzajúcom roku. Ďalší vývoj tejto siete je mimoriadne zložité predpovedať.

Ostatné predajne sú väčšinou samostatne fungujúce, menšiu výnimku tvoria mini siete 2 – 4 predajní v rámci svojho mikroregiónu (Aloha na Záhorí; Knihy Molnár s výraznou ponukou kníh v maďarskom jazyku v južných okresoch západného Slovenska; vo veľkých mestách čiastočne prepojená sieť Artforum a pod.). Veľká čas kamenných kníhkupectiev prevádzkuje súčasne vlastný e-shop.

Knihy vo svojom sortimente ponúkajú takmer všetky hypermarketové reťazce – Tesco, Carrefour, Hypernova, Kaufland, v menšej miere Metro či Terno. Prakticky ale v každom z nich tvoria knihy len nepatrný doplnkový tovar, čoho väčšinovým dôsledkom je postupný pokles obrátov.

V obmedzenej miere existujú špecializované kníhkupectvá napr. na zahraničnú a odbornú literatúru, ezoterickú literatúru, náboženskú literatúru a pod. Knihy sú doplnkovým sortimentom v celom rade ďalších kamenných predajní – ezoterických, predajní videohier a počítačových hier. Niektoré maloobchodné predajne ponúkajú špecializovaný knižný sortiment, napr. kuchárky, knihy pre voľný čas, umelecké publikácie. Knihy ponúkajú v obmedzenom rozsahu i benzínové pumpy, letiská, predajne suvenírov v strediskách cestovného ruchu a v malom rozsahu i iné prevádzky.

Prehľad počtu predajných miest v knižných reťazcoch k 31. 12. 2015:

Knižný reťazec	Počet predajní	Z toho v obchodných centrách
Panta Rhei,s.r.o.	38	35
Martinus.sk, s.r.o.	9	7
Knihy pre každého s.r.o.	13	4

Internetové knihkupectvá

Internetový predaj kníh zažil pomerne silnú turbulenciu hneď na začiatku roka, kedy jeden z najväčších internetových obchodov, ABC shop, postihla platobná neschopnosť, ktorá vyústila až do reštrukturalizácie. To dokázali využiť najmä jeho najväčší konkurenti a prevažne zaznamenali zaujímavé nárasty obrátov. S výrazným odstupom si vedúcu pozíciu už dlhé roky nemenne drží Martinus.sk, medzi ďalšie významné knižné e-shopy patria aj Gorila.sk, Bux.sk, Pantarhei.sk, iPark.sk či Mega-knihy.sk. Na tomto trhu panuje silné konkurenčné prostredie, o zákazníka bojujú nielen už tradične nižšou cenou, ale i rôznymi marketingovými akciami v priebehu celého roka.

7. Elektronické knihy

Predaj e-knÍh

Predaj elektronických knÍh sa na Slovensku reálne začal v roku 2012. V oblasti „klasických“ e-knÍh na čítanie pôsobia u nás dve základné platformy – Dibuk, obsluhujúci primárne internetové knihkupectvo martinus.sk a niekoľko menších predajcov, a Wooky, ktorého predaj okrem vlastných stránok realizuje aj bux.sk (Ikar) a gorila.sk.

Popri nich sa rozvíjajú platformy e-knÍh jednotlivých vydavateľov odborných a vedeckých publikácií, mnohé vedecké knižnice dnes najmä zo zahraničia začali nakupovať e-knihy vo vyššej miere než papierové knihy. Trochu bokom zostáva otázka, či za predaj e-knÍh považovať aj produkty elektronického vzdelávania, ktoré používajú školy.

Z informácií, ktoré sú od oboch hlavných predajcov dostupné, je možné odhadnúť, že v roku 2015 dosiahol obrat s e-knihami na Slovensku výšku okolo 1,100.000 EUR, z toho približne 800.000 EUR prostredníctvom platforiem Dibuk a Wooky, v pomere cca 70% Dibuk:30% Wooky). Zaujímavosťou je, že spoločnosť Wooky prvý krát v histórii vykázala v účtovnej uzávierke pokles obratu.

Trh s e-knihami realizovaný prostredníctvom dvoch spomenutých platforiem Dibuk a Wooky je neprirodzené deformovaný tým, že ani jedna neobsahuje kompletnú ponuku dostupných e-knÍh v slovenčine. V systéme Wooky je výhradne najmä Vydavateľstvo Ikar, v systéme Dibuk je výhradne väčšie množstvo menších aj stredných vydavateľstiev, z ktorých najväčší obrat realizuje Vydavateľstvo Slovart.

Treba poznamenať, že za predaj e-knÍh je potrebné považovať aj tržby množstva iných predajcov najmä odbornej literatúry, ako aj spoločností Floowie alebo iAdverti. Na ich presnejšiu kvantifikáciu chýbajú v súčasnosti akékoľvek údaje, preto je celkové číslo len odhadom.

Osobitným špecifikom slovenského trhu zostáva množstvo predaných e-knÍh v češtine, ktoré sú realizované z českých portálov (palmknihy.cz, kosmas.cz, eReading.cz, ale aj wooky.cz alebo martinus.cz). Vzhľadom na zmenu európskej daňovej politiky (účtovanie DPH podľa miesta sídla kupujúceho) by v budúcnosti malo byť možné získať od českých predajcov presnejšie údaje o tom, koľko z ich zákazníkov je na Slovensku.

Platforma	Obrat 2014	Obrat 2015
Dibuk	450 000 €	560 000 €
Wooky	300 000 €	240 000 €
Ostatné spolu	250 000 €	300 000 €
Celkový odhad	1 000 000 €	1 100 000 €

8. Priama štátna podpora literatúry

Pod podporou zo štátnych zdrojov rozumieme priamu finančnú podporu tvorby, vydávania, prezentácie, propagácie a dostupnosti literatúry prostredníctvom systémov a nástrojov, ktoré má na tento účel vytvorené ministerstvo kultúry ako ústredný orgán štátnej správy s kompetenciami na úseku literatúry a knižnej kultúry. V štruktúre svojej rozpočtovej kapitoly podporuje ministerstvo kultúry oblasť literatúry v rámci prvkov 08S01 Inštitucionálna podpora štátnymi rozpočtovými a príspevkovými organizáciami a 08S02 Dotačný systém MK SR.

Dotačný systém ministerstva kultúry, ktorý v dnešnej podobe funguje od roku 2004, je založený na demokratickom princípe rozdeľovania finančných prostriedkov smerovaných cielene do podpory konkrétnych projektov vrátane podpory literatúry a knižnej kultúry. Jednotlivé žiadosti o poskytnutie dotácie sa predkladajú na posúdenie nezávislým odborným komisiám, ktoré sú zložené výhradne z odborníkov z externého prostredia. Ministerstvo kultúry stanovuje všeobecné priority i špecifické priority pre danú oblasť na príslušný rok, rozhodovanie komisií neovplyvňuje a výsledky rozhodnutí akceptuje.

Na podporu projektov v oblasti literatúry a knižnej kultúry bol vytvorený v rámci programu Umenie osobitný podprogram Literatúra a knižná kultúra, ktorý je v súčasnosti rozdelený na sedem okruhov. Podpora sa zameriava na súčasnú pôvodnú slovenskú umeleckú literatúru, pôvodnú prekladovú literatúru, umenovednú a spoločenskovednú literatúru, literatúru a časopisy pre deti a mládež, vydávanie umeleckých a kultúrnych časopisov, projekty zamerané na odbornú reflexiu a aktivity z oblasti literatúry a knižnej kultúry.

Štátnou podporou sa vytvárajú podmienky na to, aby diela mohli vyjsť a pôvodná literatúra mala zabezpečené základné vstupy a dostala sa medzi čitateľov. Zachovávajú sa najvýznamnejšie diela pôvodnej slovenskej a prekladovej literatúry a vytvárajú sa podmienky na podporu ich žánrovej rôznorodosti. Podpora časopisom kladie dôraz na to, aby každá umelecká oblasť mohla vo vlastnom časopise reflektovať pluralitné názory z oblasti, odbornú problematiku a prinášať informácie a aktuálne dianie. Pre spisovateľov sú často časopisy jedinou platformou na uverejnenie aj svojich krátkych literárnych útvarov. Vývoj na slovenskom knižnom trhu jasne ukazuje, že bez podpory štátu by sa niektoré literárne diela, či časopisy postupne vytratil z súčasného knižného sortimentu. Podpora, určená na vydanie knihy (úhradu polygrafických nákladov a autorský honorár), totiž spravidla vykryva stratu z vydania.

Ročne podporí ministerstvo kultúry viac ako 200 knižných publikácií a časopisov a okolo 60 podujatí z oblasti literatúry. Niektoré vybrané kombinované podujatia väčšieho rozsahu (napr. ANASOFT Litera fest) sa podporujú v podprograme Medziodborové profesionálne kultúrne aktivity. Okrem podpory pôvodnej tvorby je dlhodobo ťažisko podpory venované čítaniu a propagácii literatúry, ako sú literárne súťaže, scénické čítania, animované produkcie, podujatia s osobnou účasťou spisovateľov, básnikov, ilustrátorov.

Od roku 2008 začal v rámci dotačného systému pracovať jednoduchý informačný systém Register odporúčanej literatúry. Je určený pre knižnice, informuje o produkcii kníh podporených z dotačného systému a ponúka ich na dopĺňovanie knižničných fondov.

V roku 2015 bol vytvorený Fond na podporu umenia, ktorý svojou činnosťou nahrádza podstatnú časť dotačného systému Ministerstva kultúry Slovenskej republiky. Fond je nezávislá verejnoprávna inštitúcia zabezpečujúca podporu umeleckých aktivít, kultúry a kreatívneho priemyslu. Hlavným poslaním fondu je poskytovanie finančných prostriedkov najmä na tvorbu, šírenie a prezentáciu umeleckých diel; podporu medzinárodnej spolupráce; na vzdelávacie programy v oblasti umenia, kultúry a kreatívneho priemyslu; na štipendiá pre fyzické osoby, ktoré sa tvorivo, či výskumne podieľajú na rozvoji umenia a kultúry. Po prvý raz začal Fond na podporu umenia poskytovať dotácie na začiatku roku 2016 a novinkou je, že poskytuje podporu aj vo forme štipendií na tvorbu.

Priama štátna podpora literatúry v rokoch 2010 – 2015:

Oblasť literatúry	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Vydávanie umeleckej literatúry a časopisov pre deti a mládež	41 titulov 221 000 €	45 titulov 206 100 €	56 titulov 20 000 €	45 titulov 215 300 €	53 titulov 232 000 €	51 titulov 230 500 €
Vydávanie pôvodnej slovenskej umeleckej literatúry	48 titulov 137 100 €	53 titulov 138 000 €	50 titulov 139 200 €	70 titulov 178 500 €	81 titulov 204 000 €	82 titulov 208 500 €
Vydávanie Prekladovej umeleckej literatúry	26 titulov 53 900 €	24 titulov 51 900 €	36 titulov 95 800 €	21 titulov 55 000 €	28 titulov 63 000 €	31 titulov 83 500 €
Vydávanie pôvodnej a prekladovej umenovednej a spoločenskovednej literatúry	56 titulov 163 000 €	46 titulov 150 000 €	45 titulov 140 000 €	54 titulov 164 200 €	60 titulov 197 000 €	63 titulov 189 561

9. Knižné periodiká a internetové knižné projekty

Na Slovensku sa knihami zaoberajú viaceré literárne časopisy a kultúrne rubriky či literárne prílohy v médiách. Výhradne kniham a knižnému daniu sa však venuje len jediný časopis – Knižná revue. Knižná revue je dvojtýždenník (od roku 2016 mesačník) o nových knihách, ktorý odzrkadľuje knižné dianie a vývoj knižnej kultúry na Slovensku. Je určený čitateľskej verejnosti, ale aj vydavateľom, kníhkupcom a pracovníkom knižníc.

Kniham a literatúre sa však venujú aj iné periodiká. Medzi najznámejšie z nich patrí napríklad Revue aktuálnej kultúry – RAK (posledné dvojčíslo 11 - 12/2014). Literatúre a kultúrnemu životu na Slovensku sa venuje časopis Spolku slovenských spisovateľov - Literárny týždenník (od roku 2013 vychádza v dvojtýždňovej periodicite, každé číslo je ako dvojčíslo). Ďalším slovenským literárnym časopisom je Romboid vychádza 10 čísel ročne). Časopis sa zaoberá prevažne súčasnou slovenskou literatúrou a literárnou kritikou, ale aj ostatnými druhmi umenia. Časopis Romboid vydáva Asociácia organizácií slovenských spisovateľov. Najstarším slovenským časopisom pre literatúru, vedu a umenie sú Slovenské pohľady vydávané Maticou slovenskou. Medzi ďalšie časopisy venujúce sa umeniu a kultúre patrí napríklad časopis Dotyky, Vlna, Enter, Kloaka, Fragment alebo Tvorba.

Elektronické knižné médiá a internetové knižné portály patria tiež k dôležitým médiám propagujúcim literatúru:

- **BOOK REVIEW**

Informačný portál s názormi, recenziami, postojmi k rôznym knižným titulom
www.book.review.sk

- **ČÍTANIE MADNESS**

Zbierka literárnej tvorby od amatérskych prispievateľov
www.citanie.madness.sk

- **GREENIE KNIŽNICA**

Môže záujemcovi knihu poskytnúť, môže mu jeho vlastnú i vydať...

- **iLEMON**

Internetový časopis pre menšinovú a alternatívnu literatúru
www.i-lemon.sk

- **LITERÁRNY KLUB**

Stránka občianskeho združenia nadväzujúce na produkciu knižných vydavateľstiev KK Bagala a Modrý Peter
www.literarnyklub.sk

- **LITERAT.SK**

Portál Družstva slovenských spisovateľov s profilmi autorov, ukážkami z diel aj možnosťou zakúpenia kníh.
www.literat.sk

- **K&S - KNIHY A SPOLOČNOSŤ**

Kultúrny mesačník zameraný na reflexiu knižných titulov na našom trhu
www.fan.sk/kas

- **KLOAKA**
Magazín experimentálnej a nekonvenčnej tvorby
www.kloaka.membrana.sk
- **LITERATLIK.SK**
Literárny časopis nielen o literatúre a umení
www.literatlik.sk
- **LITERATÚRA.EUFORION.SK**
Virtuálny priestor na tvorbu. Možnosť začítať sa do klasických, avantgardných aj úplne neznámych literárnych diel. Pohľad na scénu, rozhovory, písanie na pokračovanie
www.literatura.euforion.sk
- **LITERATURISTA**
Pravidelne aktualizovaný sprievodca na potulky literatúrou a umením
www.literatlik.sk/literaturista/index.html
- **MÁM TALENT**
Literárny portál na podporu talentov - virtuálny priestor pre úplných začiatočníkov, ale aj začínajúcich spisovateľov či autorov, ktorí už majú na svojom konte vydanú knihu a chcú sa o svoju tvorbu podeliť
www.mamtalent.sk
- **MEDZI KNIHAMÍ**
Stránka kníhkupectva a vydavateľstva Artforum s prehľadom aktuálnych udalostí, recenziami, rozhovormi, komentármi aktuálneho knižného diania.
www.medziknihami.sk
- **SLAVONICA**
Literárny portál pre všetkých, ktorí radi píšú
www.slavonica.sk/
- **SLOVENSKÁ LITERATÚRA**
Časopis SAV obsahuje literárnohistorické a literárnoteoretické práce, literárnoteoretické štúdie
www.uslit.sav.sk/casopis.html
- **SLOVENSKÍ SPISOVATELIA**
Stránka založená priamo autormi, väčšinou literatúry pre ženy, obsahuje profily autorov a ukážky z ich diel.
www.slovenski-spisovatelia.blog.cz
- **ŠTYRI STRANY SVETA**
Online časopis. Autorská literárna tvorba. Krátke prozaické texty a básne
www.styristranysveta.eu

- **TOTEM**
Kultúrny magazín pre autorskú tvorbu
www.totem.cz
- **VELRYBIE PRÍBEHY**
Literárno-poviedkové príbehy. Dokončovanie poviedok čitateľmi
www.velryba.xf.cz
- **ZION.SK**
Zaujímavosti pre mladých ľudí s alternatívnym vzťahom k spoločnosti. Literatúra, eseje, IRC chat.
Aktuálne filmové, hudobné, knižné a spoločenské udalosti.
www.zionmag.org/fresh.php

10. Možnosti vzdelávania v kníhkupeckom obore

Na Slovensku existujú v súčasnej dobe tieto stredné školy, ktoré ponúkajú stredné vzdelávanie pre kníhkupcov:

- Stredná odborná škola obchodu a služieb Samuela Jurkoviča, Sklenárova 1, 821 09 Bratislava (odbor kníhkupec)
- Stredná odborná škola masmediálnych a informačných štúdií, Kadnárova 7, 834 14 Bratislava (odbor informačné systémy a služby - knihovníctvo a vedecké informácie)
- Stredná odborná škola podnikania, Sasinkova 45, 011 43 Žilina (odbor kníhkupec)

Katedra knižničnej a informačnej vedy Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave ponúka štúdium v tomto obore na všetkých troch vysokoškolských stupňoch – od bakalárskeho cez magisterský po doktorandský. V súčasnosti sú akreditované:

3 bakalárske programy:

- informačné štúdiá,
- dejiny knižnej kultúry,
- literárna komunikácia a knižnice

1 magisterský program:

- informačné štúdiá

1 doktorandský program:

- knižničná a informačná veda

Na katedre knižničných a slovakistických štúdií na Prešovskej univerzite je akreditovaný bakalársky študijný odbor knižnično-informačné štúdiá. Na Fakulte humanitných vied na Žilinskej univerzite sú akreditované tri stupne štúdiá na katedre mediamatika a kultúrne dedičstvo.

11. Knižnice v SR

Nepriamou formou podpory pôvodnej literatúry v rámci dotačného systému MK SR je podpora jej nákupu do širokej siete verejných knižníc. Podprogram Akvizícia knižníc v rámci programu Kultúrne aktivity v oblasti pamäťových inštitúcií sa realizuje v súlade so strategickými materiálmi ministerstva pre oblasť knižničného systému SR. Podpora nákupu knižničného fondu, t. j. tlačených neperiodických publikácií, prispieva k riešeniu kritickej situácie v doplňovaní (akvizíciách) knižničných dokumentov v knižniciach.

Nákup kníh do knižníc ovplyvňuje aj mnoho ďalších súvislostí. Jedným z rozhodujúcich faktorov pre knižnicu je počet výpožičiek. Na štruktúru a zloženie knižničného fondu významne vplýva typ knižnice (krajská, regionálna, mestská, obecná, akademická, školská a pod.), štruktúra obyvateľstva v regióne (vzdelanostná, veková), počet a typ škôl, vedecko-výskumných pracovísk, podnikov, a pod.. V súčasnosti sa poskytujú dotácie knižniciam po posúdení ich žiadostí bez možnosti ovplyvnenia, aký typ literatúry a akej kvality knižnica nakúpi. Na nákup kníh pre najširšie čitateľské vrstvy by mal prispievať predovšetkým zriaďovateľ. V praxi však často zdroje, ktoré by mali byť vyhradené v jeho rozpočte na kultúru, teda aj na nákup kníh, presunie zriaďovateľ na iné akútne položky (zdravotníctvo, oprava ciest, kanalizácie a p.), a tak sa dotácie z MK SR stávajú dominantným zdrojom na dopĺňanie knižničného fondu.

Napriek tomu, že knižnice si s prihliadnutím na svoju čitateľskú základňu autonómne určujú, aký typ literatúry nakúpia, jednou z ciest, ako by sa k náročnému čitateľovi dostala aj náročnejšia umelecká literatúra je, aby knižnice využívali dotáciu na nákup umelecky hodnotnej literatúry v stanovenom percente (10 – 20%) na nákup kníh podporených v podprograme Literatúra a knižná kultúra. Záujmy tzv. menšinového čitateľa, ktorý siaha aj po náročnejšej literatúre, či už umeleckého alebo vedeckého charakteru, by knižnica mala vziať do úvahy. Knižnice, ktoré majú záujem o hodnotné knižné publikácie podporené v podprograme Literatúra a knižná kultúra, môžu využiť dostupný Register odporúčanej literatúry.

Na Slovensku je v súčasnosti 4 065 knižníc:

Typ Knižnice	Počet
akademická	63
mestská	1
národná	1
parlamentná	1
knižnica cirkvi a náboženskej spoločnosti	15
knižnica múzea a galérie	5
iná knižnica	7
knižnica ústavu	9
školská	1 690
špeciálna	22
špecializovaná vedecká knižnica	4
špeciálne firemné a podnikové knižnice	5

špeciálna knižnica - súkromná	1
špeciálna knižnica múzea a galérie	81
špeciálne knižnice úradu/ústavu	103
špeciálne lekárske a pacientske knižnice	121
špeciálna poľnohospodárska knižnica	1
technická knižnica	33
vojenská knižnica	16
univerzálna vedecká knižnica	5
verejná obecná knižnica	1 845
verejná krajská knižnica	6
verejná regionálna knižnica	30
spolu	4 065

12. Knižné veľtrhy

Knižné veľtrhy sú neoddeliteľnou súčasťou knižného odboru. Stretávajú sa tu vydavatelia, spisovatelia, ilustrátori, editori, prekladatelia, tlačiar, distribútori a samozrejme čitatelia. Veľtrhy poskytujú vydavateľstvám možnosť prezentovať svoju produkciu verejnosti, ako aj nadväzovať nové kontakty a spolupráce.

Na Slovensku je jediným knižným veľtrhom knižný veľtrh Bibliotéka. Bibliotéka patrí medzi akcie s celoslovenským záberom, ktoré sú zamerané na vyváženú komerčnú a kultúrnu prezentáciu. Veľtrh sa koná už od roku 1993 a je veľmi populárny medzi širokou čitateľskou verejnosťou. Každoročne prináša tisíce knižných titulov, novinky, exkluzívne limitované edície, stretnutia s autormi, oceňovanie edičných a tvorivých počinov, literárnu kaviareň, tvorivé dielne pre deti a festival spoločenských hier. Knižný veľtrh dopĺňa výstava vzdelávania a didaktickej techniky PEDAGOGIKA, zameraná na prezentáciu učebníc, vzdelávacích softvérov a školských pomôcok. Veľtrh sa koná každý rok v novembri.

13. Kampane a projekty propagujúce čítanie

Aktivity na podporu vzťahu k čítaniu kníh a k literatúre sú pre intelektuálny rozvoj dnešnej spoločnosti nevyhnutné. V poslednej dobe trend čitateľskej negramotnosti inicioval vznik viacerých dlhodobých projektov i jednorazových kampaní a festivalov.

- **Týždeň slovenských knižníc**
Celoslovenské podujatie Týždeň slovenských knižníc je pre knižnice vždy očakávanou príležitosťou prezentovať svoje úspechy, nové služby, kultúrne podujatia v priestoroch knižníc a mnoho ďalších aktivít, ktorých hlavným cieľom je upriamiť pozornosť na knižnice, ich úlohu, činnosť a ich výnimočné postavenie medzi kultúrno-vzdelávacími inštitúciami. Tohoročný 16. ročník Týždňa slovenských knižníc zastrešený tradičným mottom „Knižnice pre všetkých“ sa uskutočnil v dňoch 23. – 28. marca 2015. Ambasádorom Týždňa slovenských knižníc 2015 bol Ján Gallovič, člen Činohry Slovenského národného divadla. Cieľom týždňa slovenských knižníc je pozitívne zviditeľňovať knižnice ako kultúrne a vzdelávacie inštitúcie prostredníctvom najrozmanitejšieho spektra aktivít a podujatí.
- **Noc literatúry**
Noc literatúry približuje verejnosti netradičným spôsobom súčasnú európsku literatúru prostredníctvom série verejných čítaní. Cieľom je zoznámiť čitateľov s dielami európskych autorov na netradičných, s literatúrou bežne nespájaných miestach. V roku 2015 sa noc literatúry uskutočnila 13. mája vo viacerých slovenských mestách a v rôznych európskych metropolách.
- **Projekt „Čítajme si“**
Projekt vznikol v roku 2008 s cieľom pritiahnúť k čítaniu viac detí a zároveň poukázať na význam literatúry pre detského čitateľa. Organizuje ho Linka detskej istoty pri Slovenskom výbore UNICEF. Projekt sa realizuje 6-hodinovým čitateľským maratónom, do ktorého sú zapojené deti z viacerých miest Slovenska. Do 8. ročníka detského čitateľského maratónu na Slovensku sa prihlásilo okolo 250 knižníc a 38 383 žiakov.
- **Súťaž „Vráťme knihy do škôl“**
Súťaž „Vráťme knihy do škôl“ je určená pre materské, základné a stredné školy. Cieľom tejto súťaže je podporiť záujem detí a mladých ľudí o čítanie kníh ako dôležitého prostriedku ich osobnostného rozvoja. V roku 2015 sa konal v poradí už štvrtý ročník.
- **Záložka do knihy spája školy**
V októbri, v Mesiaci školských knižníc sa od roku 2009 pravidelne zapájajú základné školy do česko-slovenského projektu Záložka do knihy spája školy. Projekt je organizovaný v spolupráci s Národným múzeom a knižnicou J. A. Komenského v Prahe prostredníctvom jeho Centra pre školské knižnice. Cieľom projektu je nadviazanie kontaktov medzi českými a slovenskými základnými školami a podpora čítania prostredníctvom výmeny záložiek do kníh, ktoré žiaci vyrobia ľubovoľnou technikou.
- **Noc s Andersenom**
Medzinárodné podujatie Noc s Andersenom je zamerané na podporu čítania detí. Na Slovensku za svojich desať ročníkov poukázalo na význam knižníc a čítania pre širokú verejnosť. Na podujatí Noc s Andersenom sa v tomto roku zúčastnilo vo všetkých krajinách spolu viac ako 60 000

detí. Slovensko je po Českej republike druhou krajinou s najvyšším počtom knižníc zapojených do tejto úspešnej akcie na podporu čítania detí.

Roky	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Počet knižníc	45	63	76	117	121	165	193	200	221	232
Počet detí	1500	2500	2700	4000	4100	6500	7800	8500	8900	10600

- **Deň neprečítaných kníh**

Deň neprečítaných kníh je akcia, v rámci ktorej by mali ľudia všetkých vekových kategórií po jednom z neprečítaných literárnych diel zo svojej poličky. Už do prvého ročníka v roku 2011 sa do tohto podujatia zapojilo vyše 7000 milovníkov kníh po celom Slovensku a postupne pribudli aj ďalšie krajiny, ktoré si tento sviatok adoptovali. Deň neprečítaných kníh je oslavou čítania a jeho cieľom je podpora čítania ako takého.

- **Bratislavský knižný festival - BRaK**

Bratislavský knižný festival vznikol v roku 2013 s cieľom vytvoriť priestor pre malých, nezávislých knižných tvorcov a ich diela. Ambíciou festivalu je podávať hodnoverný obraz o dianí v stredoeurópskom knižnom priestore, s dôrazom na tú časť vydavateľskej produkcie, ktorej východiskom nie sú výhradne nároky a očakávania spotrebiteľského trhu. V centre jeho pozornosti stojí záujem o aktuálne podoby, premeny a funkcie knižného média. BRaK je v rovnakej miere festivalom spisovateľov, vydavateľov, prekladateľov, knižných grafikov, ilustrátorov, knihviazačov, typografov a všetkých ďalších, s knihami spojených remesiel. Druhý ročník sa konal 29. – 31. mája 2015 v bratislavskom Pisztoryho paláci.

- **Anasoft litera**

Literárnu cenu Anasoft litera organizuje občianske združenie ars_litera od roku 2006. Spolu s projektom literárnej ceny združenie organizuje aj literárny festival Anasoft litera fest a v spolupráci s regionálnymi knižnicami a inštitúciami autorské čítania. 9. ročník Anasoft litera festu sa konal od 20. do 25. apríla 2015 v Bratislave.

- **Literárny stan Martinus.sk na festivale Bažant Pohoda**

Hoci je podujatie súčasťou hudobného festivalu, od roku 2013 sa počas neho predstavilo množstvo slovenských i zahraničných autorov a ich nových kníh. V roku 2015 pripravil za dva dni (10. – 11. 7.) 22 jednotlivých čítačiek a besied.

- **Mesiac autorského čítania**

V roku 2015 sa konal piaty ročník festivalu, ktorý organizuje Knižnica pre mládež mesta Košice v spolupráci s vydavateľstvom Větrné mlýny. Festival prebieha súčasne v piatich stredoeurópskych mestách: Brne, Ostrave, Ľvove, Vroclave a Košiciach. Počas 31 večerov sa predstaví vždy 31 slovenských/českých autorov a 31 autorov z hosťujúcej krajiny, v roku 2015 to bola Ukrajina. V roku 2015 sa konal od 3. júla do 2. augusta.

- **Letná čítareň U červeného raka**

Tradičný projekt Mestskej knižnice v Bratislave, ktorý od polovice mája do začiatku septembra ponúka nielen priestor na bezplatné čítanie kníh a časopisov, ale aj sériu literárnych a iných kultúrnych podujatí.

- **Ars Poetica**
Medzinárodný festival poézie, ktorý organizuje Občianske združenie Ars Poetica. V roku 2015 sa v dňoch 17. – 21. novembra uskutočnil 13. ročník, na ktorom sa predstavilo 21 básnikov z 15 krajín. Hostujúcou krajinou bola Čína.
- **Dni slovenskej literatúry**
Dni slovenskej literatúry priniesli v roku 2014 takmer stovku literárnych podujatí, stretnutia so 146 autormi, ilustrátormi a hudobníkmi, s desiatkou ďalších účinkujúcich. Zaži knihy naživo – tak znela pozvánka na podujatia, z ktorých si mohol vybrať každý čitateľ. Ukážky poetických aj prozaických textov slovenských autorov v podaní mladých hercov si cestujúci vypočuli pred bratislavskou Hlavnou stanicou či na Hlavnej pošte. V Starej tržnici si návštevníci mohli kúpiť knižné novinky od 30 vydavateľov. **Dni slovenskej literatúry 2015** boli koncipované ako platforma, ktorá poskytla priestor viacerým subjektom, najaktívnejším zoskupeniam a združeniam propagujúcich knižnú kultúru a určujúcich jej trendy. Cieľom tejto koncepcie bolo osloviť čo najširšie a rôznorodé publikum, ktoré pravidelne navštevuje tieto podujatia a poskytuje spätnú väzbu. Hlavný program v Starej tržnici bol venovaný téme Sloboda je literatúra, literatúra je sloboda. Okrem desiatky domácich autorov na ňom účinkovali aj zahraniční spisovatelia Pál Závada, Petra Hůlová, Magdaléna Tulli a v predvečer festivalu sa prezentovala aj Terézia Mora. Do predaja kníh sa zapojilo do 40 vydavateľov. Súčasťou festivalu boli čítania a besedy autorov na stredných a vysokých školách. Festival otvorila výstava Poe/ví/zia v Galérii Medium VŠVU, na ktorej sa prvýkrát v takom komplexnom zoskupení prezentovala vizuálna poézia.
- **Žilinský literárny festival**
- **Literárny stan na Pohode**
- **Prešov číta rád**
- **Košice – Číta celá rodina, Mesiac autorského čítania**